

El noticiari del **Banc de Dades de Biodiversitat**

Quantes papallones hi ha a la Comunitat?

El Museu Valencià d'Història Natural (Fundació Entomològica Torres Sala) completa en 2008 el quart any de recopilació de registres de papallones diürnes per al Banc de Dades de Biodiversitat de la Comunitat Valenciana (BDBCv). Les dades obtingudes procedeixen de referències bibliogràfiques, de revisió de material depositat en col·leccions públiques i privades, com també de

campanyes de mostratge efectuades per a aquest fi. Com a novetat d'enguany convé destacar els registres incorporats per col·laboradors externs i agents ambientals a través de les PDA que ha adquirit recentment el Servei de Biodiversitat. El total de dades referents a aquest grup supera ja els 9.000 registres i cobreixen àmpliament la totalitat del nostre territori.

Les papallones nocturnes i diürnes constitueixen un grup dins dels insectes que ha sigut denominat amb el terme científic de lepidòpters (del grec *lepis*: escata i *pteron*: ala), que al·ludeix a les característiques escates que aquests invertebrats presenten a les ales.

Hi ha dos grups ben diferenciats dins dels lepidòpters i que podria correspondre's, excepte comptades excepcions, amb els hàbits diürns o nocturns de les papallones.

Sens dubte, les papallones diürnes (o ropalòcers) són un dels grups d'insectes més coneguts per la societat. Els colors, el vol i la vulnerabilitat que tenen han situat aquests animals entre els éssers més respectats i admirats per tots i són protagonistes de faules, contes, decoracions i il·lustracions. No obstant això, encara desconeixem moltes dades sobre la vida, els costums i la fragilitat d'aquests insectes davant de les activitats humanes.

Gràcies a la iniciativa d'integració de dades del BDBCv hem pogut comptabilitzar a la nostra Comunitat, fins al moment, 158 espècies de papallones diürnes. Si tenim en compte que a la penín-

Coenonympha glycerion

Sergio Montagud

sula Ibèrica se'n coneixen 230 espècies, trobem que quasi un 70% d'aquestes estan representades als nostres boscos, camps i jardins. Aquest nombre és sorprenentment elevat, i resulta encara més extraordinari si el comparem amb altres comunitats autònomes caracteritzades per la seua diversitat, com Castella i Lleó, que té 186 espècies, però esteses en un territori 3 o 4 vegades superior al de la Comunitat. Les raons que expliquen aquest alt índex de biodiversitat han d'estar lligades a la posició estratègica del nostre territori, que permet comprendre no sols una varietat d'hàbitats considerable, sinó també el resultat que sobre aquests té la influència del sistema Penibètic al sud i el sistema Ibèric des del nord. En tot cas, la nostra comunitat ha de ser considerada una regió notable d'alta biodiversitat de papallones diürnes.

De les 158 espècies catalogades, algunes són freqüents als nostres camps i jardins. Altres, i no poques, es troben molt localitzades i són molt sensibles als canvis en el seu hàbitat. El coneixement sobre la distribució i els seus costums de vida ens permetrà saber-ne més sobre els factors que les afecten i com evitar-los. De totes les papallones diürnes, hem ampliat el nostre coneixement sobre la distribució, i això ha sigut particularment interessant en el cas de la papallona apollo (*Parnassius apollo*), que es troba registrada com a vulnerable en l'annex I del Catàleg valencià d'espècies de fauna amenaçades. En tan sols dos anys hem triplomat el nombre de poblacions conegudes d'aquesta espècie de muntanya, relict i en franca regressió a tota l'àrea de distribució, només present a les províncies de València i Castelló.

Els registres del BDBCV també ens permeten estimar àrees amb major concentració d'espècies, és a dir, àrees amb major diversitat de papallones diürnes. Tot i que les dades encara estan sent analitzades, podem avançar que determinades zones, com els municipis de Vilafranca o Castielfabib, són vertaders santuaris de papallones diürnes a la Comunitat, ja que alberguen una important proporció de les espècies registrades, algunes molt localitzades i escasses a les nostres latituds. Aquest és el cas de *Inachis io*, *Polyommatus dorylas* i *Coenonympha glycerion*. En aquests llocs, quan les condicions meteorològiques són propícies i les dates són les adequades, podem veure concentracions cri-daneres d'exemplars en abeuradors, és a dir, tolls d'aigua, torrents xicotets o al voltant de bro-ladors, on hi acudeixen per a beure i absorbir les sals minerals dissoltes per l'aigua.

Polyommatus dorylas

Sergio Montagud

Inachis io

Sergio Montagud

